

Dvärgpärlemorfjäril

Boloria improba ssp. *improbula* (*Clossiana improba* ssp. *improbula*)

EU-kod: 1931

Länk: Gemensam text (arternas namn och koder)

http://www.naturvardsverket.se/upload/04_arbete_med_naturvard/vagledning/arter/artergemensam.pdf#2

Biologi – ekologi

Länk: Gemensam text (biologi och ekologi)

http://www.naturvardsverket.se/upload/04_arbete_med_naturvard/vagledning/arter/artergemensam.pdf#4

Livsmiljö

Dvärgpärlemorfjäril förekommer i arktisk och alpin tundramiljö i mera nederbördsfattiga delar av fjällkedjan. Arten förekommer främst i svagt västsluttande terräng på 800-1000 meter över havet, där den uppträder i områden med omväxlande myrstråk, översilningsmark och partier med torrare fjällhed runt små bergknölar. På fjällheden uppträder fjärilen främst på ytor som har begränsat snödjup under vintern. Förekomst av värdväxten är dvärgvide, *Salix herbacea* är nödvändig.

Önskvärd naturlig stress och störning

Dvärgpärlemorfjäril är beroende av dvärgvide och därmed är störning i form av klimatstress, snötäcke och froströrelser viktiga. Dessa faktorer håller marken öppen och gynnar utvecklingen av dvärgvidesamhällen.

Reproduktion och spridning

Äggen läggs enstaka främst på värdväxternas stjälkar. Utvecklingscykeln är tvåårig och larven övervintrar första gången i första larvstadiet och andra gången i tidigt fjärde larvstadium. Flygtiden infaller normalt under senare delen av juli och början av augusti, exakt när beror på vädret. Arten är endast aktiv vid direkt solexponering och sommarvädret har ett avgörande inflytande på reproduktionsframgången.

Fjärilen är utpräglat lokal och rör sig sällan längre än 50 meter utanför larvernas livsmiljöer.

Status

Länk: Gemensam text (status)

http://www.naturvardsverket.se/upload/04_arbete_med_naturvard/vagledning/arter/artergemensam.pdf#6

Status och internationellt ansvar

- Sveriges rödlista 2010: Underarten är klassad som Sårbar (VU).

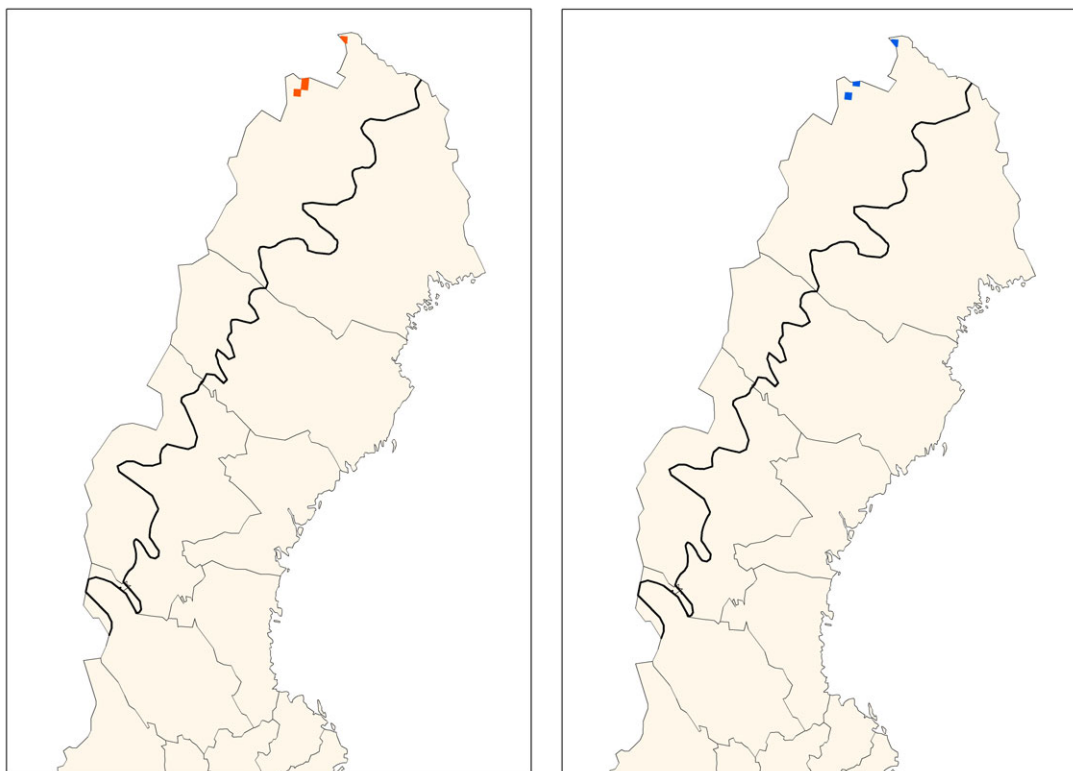
Rapporterad nationell bevarandestatus 2007

Rapporterat 2007	Reg. A	Reg. B	Reg. K	Totalt
Natura 2000-områden				
Uttekade för arten (antal)	4			4
Utbredning				
Aktuellt värde (km ²)	337			337
Referensvärde (km ²)	6 672			6 672
Bedömning aktuell status	Dålig			
Bedömning trend	Stabil			
Population				
Aktuellt värde (enhet ¹)	7 - 12			7 - 12
Referensvärde (enhet ¹)	25			25
Bedömning aktuell status	Dålig			
Bedömning trend	Stabil			
Artens livsmiljö				
Bedömning aktuell status	Otillräcklig			
Bedömning trend	Stabil			
Framtidsutsikt				
Bedömning aktuell status	Otillräcklig			
Bedömning trend	Stabil			
Samlad bedömning				
Bedömning aktuell status	Dålig			
Bedömning trend	Stabil			

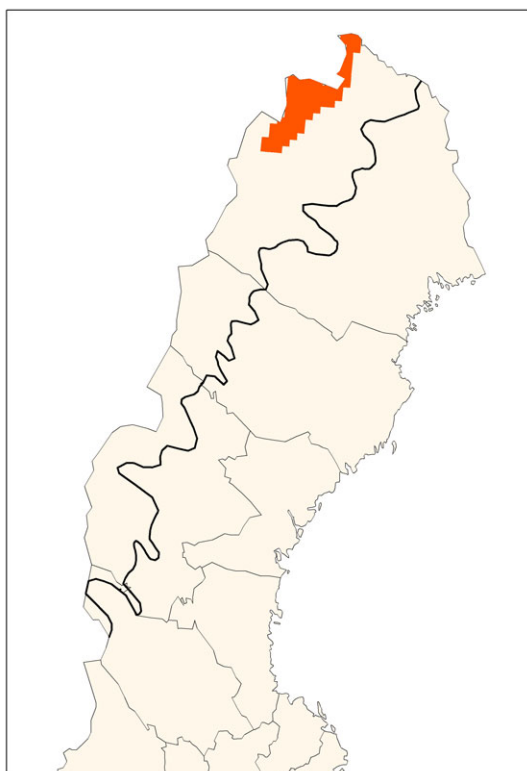
¹ Enhet för artens population är antal lokaler.

Kommentarer till rapporterade uppgifter

Referensvärdena har satts så att det ska finnas ett någorlunda sammanhållet utbredningsområde i den nordligaste delen av alpin region. Det gynnsamma utbredningsområdet motsvarar sannolikt artens maximala utbredning. Kunskapsläget är dock dåligt och arten kan ha ett betydligt större utbredningsområde och population än de sentida fynden uppvisar. Det finns således ett behov av inventering av arten

Figur 1. Svenskt utbredningsområde (till vänster) och förekomster (till höger).

Figur 2. Gynnsamt utbredningsområde i Sverige.

Förutsättningar för bevarande

Länk: Gemensam text (förutsättningar för bevarande)

http://www.naturvardsverket.se/upload/04_arbete_med_naturvard/vagledning/arter/artergemensam.pdf#12

Hotbild

- Kraftigt renbete kan inverka negativt på dvärgpärlmorfjärilen genom att nektartillgången från blommande örter minskar. Framst genom tramp i den våta/fuktiga jorden och i mindre grad genom betning av växtligheten.
- De små isolerade populationerna kan drabbas av slumpmässiga utdöenden enbart på grund av sin litenhet. Framsta slumpmässiga hotet är ogynnsamt klimat. Arten lyckas bäst att etablera sig på ytor som blir snöfria relativt tidigt, men som aldrig är utan skyddande snötäcke under vintern.

Bevarandeåtgärder

- Gångse åtgärder för att upprätthålla gynnsam bevarandestatus så att ingen försämringar för underarten sker, (dvs att dess intressen respekteras i fysisk planering, tillståndsprövning, generell naturvårdshänsyn, förvaltning av skyddade områden, artskydd och uppföljning samt övervakning).

Regelverk

Länk: Gemensam text (regelverk)

http://www.naturvardsverket.se/upload/04_arbete_med_naturvard/vagledning/arter/artergemensam.pdf#16

- Underarten ingår i art- och habitatdirektivets bilaga 2 och den är inte prioriterad där.

Bevarandemål och uppföljning

Länk: Gemensam text (bevarandemål och uppföljning)

http://www.naturvardsverket.se/upload/04_arbete_med_naturvard/vagledning/arter/artergemensam.pdf#24

Förslag till mål (inte fastställda)

Mål – utbredning & förekomst	Nivå	Metod	Mått	Frekvens
Utbredningsområdet för dvärgpärlmorfjäril ska vara minst 6 672 km ² i alpin region.	Biogeografisk	Geografisk analys enl. EU:s metodik för artikel 17-rapporter.	Antal km ²	Vart 6:e år

<i>Mål – population</i>	<i>Nivå</i>	<i>Metod</i>	<i>Mått</i>	<i>Frekvens</i>
Det ska finnas minst XX individer av dvärgpärlemor-fjäril i alpin region.	Biogeo-grafisk	Inventering och sam-manställning av fynd-data.	Antal individer	Vart 6:e år
Dvärgpärlemor-fjäril ska finnas på minst 25 lokaler i alpin region.	Biogeo-grafisk	Inventering och sam-manställning av fynd-data.	Antal lokaler	Vart 6:e år
Det ska finnas minst XX individer av dvärgpärlemor-fjäril på lokalen YY.	Lokal	Aktivt eftersök av erfarna entomologer. Enligt BI-manual	Antal individer	Vart 3:e år

<i>Mål – livsmiljö</i>	<i>Nivå</i>	<i>Metod</i>	<i>Mått</i>	<i>Frekvens</i>
Det ska finnas minst XX km ² lämplig livsmiljö för dvärgpärlemor-fjäril, (rishedar ovanför trädgränsen – 4060) i artens gynnsamma utbredningsområde / området YY.	Nationell / Område	Uppföljning av natur-typerna.	Antal km ²	Vart 6:e år
Betetrycket från ren i området YY ska baseras på mellan XX och XX renar/ha.	Område	Jordbruksverkets statistik.	Antal renar per ha	Vart 6:e år

Kommentarer

Minimnivån för uppföljning i skyddade områden är uppföljning av förekomst i minst 50% av områdena vart 6:e år.

Litteratur och kontaktuppgifter

Länk: Gemensam text (litteratur och kontaktuppgifter)

http://www.naturvardsverket.se/upload/04_arbete_med_naturvard/vagledning/arter/artergemensam.pdf#30

Artvis litteratur

Eliasson, C.U., Ryrholm, N., Holmer, M., Jilg, K., & Gärdenfors, U. 2005. Nationalnyckeln till Sveriges flora och fauna. Fjärilar: Dagfjärilar, Hesperidae – Nymphalidae. ArtDatabanken, SLU, Uppsala.

Elmqvist, H., Hellberg, H., Imby, L. & Palmqvist, G. 1994. Fjärilsfaunan i Sveriges nordligaste fjällmassiv, Pältsan och Duoibal – unik och hotad? Entomologisk Tidskrift 115: 1–10.

Henriksen, H.J. & Kreutzer, I. 1982. The butterflies of Scandinavia in nature. Odense.

Kozlov, M. & Jalava, J. 1994. Lepidoptera of the Kola Peninsula, northwestern Russia, report no. 1 from the research projekt on the Entomological Bioindicators on Kola Peninsula. Ent. Fenn. 5: 65–85.

Nordström, F. 1933. Lapplands fjärilar. Entomologisk Tidskrift 54: 145–214.

Nordström, F. & Wahlgren, E. 1935–41. Svenska fjärilar. Nordisk familjeboks förlag, Stockholm.

Nordström, F., Opheim, M. & Valle, K. J. 1955. De fennoskandiska dagfjärilarnas utbredning. C. W. K. Gleerups förlag, Lund.

Ohlsson, A. & Ryrholm, N. 1997. Intressanta fynd av fjällfjärilar i Sverige 1996. Entomologisk Tidskrift 118: 43–48.

Ryrholm, N. & Olsson, A. 2004. Intressanta fynd av fjällfjärilar i Sverige 2003. Entomologisk Tidskrift 125: 111–116.

Schlüter, M. 1972. Danske lepidopterologer i Skandinavien fjelde II. Atalanta Norvegica 2(1): 1–13.

Sparre-Schneider, J. 1895. En entomologisk udflugt till Bardodalen og Altevand i juli 1893. Entomologisk Tidskrift 16: 225–248.

Scott, J., A. 1986. The Butterflies of North America. Stanford University press, Stanford.

Länkar

Eliasson, C.U. 2006. Faktablad: Boloria improba – dvärgpärlmorfjäril. ArtDatabanken. Uppsala. http://www.artdata.slu.se/rodlista/Faktablad/clos_imp.PDF

Naturvårdsverket; Basinventering av fjällfjärilar, fastställd version 1.0, 2007-12-10: http://swenviro.naturvardsverket.se/dokument/epi/basinventering/basdok/pdfer/Basinventering_fjallfjarilar_version_1_20071210.pdf

Kontaktuppgifter

Jonas Sandström
jonas.sandstrom@artdata.slu.se
018-67 25 47

ArtDatabanken
Bäcklösavägen 10
Box 7007
750 07 Uppsala